

TURINYS

1. Telšių miesto teritorijos bendrojo plano turinys.....	2
1.1. Bendrojo plano tikslai.....	2
1.2. Sąsaja su kitais planais ir programomis.....	3
2. Esama aplinkos būklė ir jos pokyčiai, jeigu Telšių miesto bendrasis planas nebus įgyvendintas.....	5
3. Teritorijų, kurios gali būti reikšmingai paveiktos, aplinkos charakteristikos.....	9
4. Su Telšių miesto bendruoju planu susijusios aplinkos apsaugos problemos.....	14
5. Tarptautiniai ir nacionaliniai gamtos apsaugos tikslai	17
6. Plano įgyvendinimo galimų pasekmių reikšmingumas ir įvertinimas.....	23
7. Priemonės reikšmingoms neigiamoms pasekmėms aplinkai išvengti, sumažinti ar kompensuoti.....	25
8. Telšių miesto BP koncepcijos alternatyvos.....	27
9. Vertinimo problemos.....	30
10. Numatytų taikyti stebėsenos (monitoringo) priemonių aprašymas	32
11. Informacijos santrauka	35
PRIEDAS „Suvestinis plano įgyvendinimo pasekmių reikšmingumo aplinkai vertinimas“	37

1. Telšių miesto teritorijos bendrojo plano turinys

1.1. Bendrojo plano tikslai

Telšių miesto teritorijos bendrasis planas rengiamas Telšių rajono savivaldybės tarybos 2004 m. gruodžio 29 d. sprendimo Nr. 476 „Dėl leidimo rengti Telšių rajono ir Telšių miesto bendruosius planus“ pagrindu.

Telšių miesto bendrojo plano rengimo pagrindinis tikslas – užtikrinti darnią miesto plėtrą bei aukštą gyvenimo kokybę.

Tikslo siekiama darnios plėtros priemonėmis. Formuojama darni miesto gyvenamųjų ir verslo, gamybos bei pramonės teritorijų funkcinė ir erdvinė sistema, skatinanti miesto vietinį ir tarptautinį konkurencingumą.

Remiantis Telšių miesto teritorijos bendrojo plano programa Nr. A1-789 patvirtinta 2006 m. birželio 19 d., nustatyti šie bendrojo plano tikslai ir uždaviniai:

- 1) užtikrinti darnią Telšių miesto teritorijų vystymo raidą ir perspektyvą;
- 2) tausojant gamtos ir kultūros išteklių panaudojimą, visų planuojamos miesto ir priemiestinės zonos gyventojų optimalų poreikių tenkinimą, subalansuoti miesto struktūrą, ekonominę plėtrą, inžinerinę ir susisiekimo infrastruktūrą;
- 3) plėtoti Telšius, kaip kultūros, švietimo ir administracinį Žemaitijos regiono centrą;
- 4) suformuoti teritorijos tvarkymo, naudojimo ir apsaugos koncepciją;
- 5) optimizuoti teritorijos urbanistinę struktūrą ir infrastruktūros sistemą;
- 6) numatyti priemones ir apribojimus užtikrinančius gamtos išteklių racionalų naudojimą, kraštovaizdžio ekologinę pusiausvyrą, gamtinio karkaso formavimą, gamtos ir kultūros paveldo vertybių išsaugojimą;
- 7) numatyti priemones užstatytų teritorijų urbanistinei erdvinei kompozicijai tobulinti, gyvenimo ir aplinkos kokybei gerinti, bendrojo naudojimo želdynų sistemai formuoti;
- 8) nustatyti planuojamo užstatymo aukščio reglamentus;
- 9) rezervuoti teritorijas komunikaciniams koridoriams, kuriuose būtų plėtojami inžinerinei bei susisiekimo infrastruktūrai ir kitiems visuomenės poreikiams tenkinti reikalingi objektai;
- 10) numatyti pagrindines regioninės politikos formavimo bei įgyvendinimo nuostatas.

1.2. Sąsaja su kitais planais ir programomis

Telšių miesto teritorijos Bendrasis planas rengiamas vadovaujantis 2004 m. gruodžio mėn. 29 d. Telšių rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. 476 „Dėl leidimo rengti Telšių rajono ir Telšių miesto bendruosius planus“, 2006 m. gegužės mėn. 5 d. Telšių rajono savivaldybės administracijos Architektūros skyriaus vedėjo patvirtintu planavimo sąlygų sąvadu Nr.06-05-02, bei anksčiau parengtais planais ir programomis:

- 1) Lietuvos Respublikos teritorijos bendruoju planu (2002-10-29 patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo nutarimu Nr. IX-1154);
- 2) LR Saugomų teritorijų įstatymu (Žin., 2001, Nr. 108-3902);
- 3) Lietuvos Respublikos žemės įstatymu (Žin. 1994, Nr. 34-620; 2004, Nr. 28-868);
- 4) Nacionaline darnaus vystymosi strategija (Žin., 2003, Nr. 89-2039);
- 5) Želdynų apsaugos, tvarkymo ir atkūrimo strategija (Žin., 2002, Nr. 1-9);
- 6) Lietuvos ūkio (ekonomikos) plėtros iki 2015 metų ilgalaikė strategija (Žin., 2002 06 19 Nr.60-2424);
- 7) Valstybine švietimo strategija 2003–2012 metams (Valstybės žinios, 2003-07-18, Nr. 71-3216);
- 8) Viešojo saugumo plėtros iki 2010 metų strategija (Žin., 2003-12-03, Nr. 113-5092);
- 9) Nacionaline energetikos strategija (Žin., 2007, Nr. 11-430);
- 10) 2002-2015 metų Lietuvos valstybinės reikšmės kelių priežiūros ir plėtros programa 2005-2015 metams;
- 11) Valstybiniu strateginiu atliekų tvarkymo planu (Žin., 2007, Nr. 122-5003);
- 12) Vandentvarkos ūkio (vandens tiekimo ir nuotekų šalinimo) plėtros strategija (Žin., 2005, Nr. 8-245);
- 13) Telšių regiono plėtros planu 2006-2013 metams;
- 14) Kultūros paveldo objektų teritorijų ir jų apsaugos zonų specialiųjų planų rengimo taisyklėmis (Žin.,2004,Nr.182-6748);
- 15) Telšių miesto generaliniu planu laikotarpiui iki 2010m.;
- 16) Telšių apskrities bendruoju planu (šiuo metu rengiamas);
- 17) Telšių miesto centrinės dalies detaliuoju išplanavimo projektu;
- 18) Telšių miesto senamiesčio regeneracijos projektu;
- 19) Telšių miesto šilumos tiekimo specialiuoju planu;
- 20) Didžiųjų prekybos įmonių išdėstymo Telšių mieste specialiuoju planu;

II etapas. Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita

- 21) AB “Žemaitijos pienas” gėlo ir mineralinio vandens vandenvietės Telšiuose sanitarinės apsaugos zonos nustatymo specialiuoju planu;
- 22) Telšių r. sav. teritorijos miškų išdėstymo žemėtvarkos schema;
- 23) UAB “TELE 2” mobiliojo ryšio bazinių stočių išdėstymo Telšių r. sav. teritorijoje specialiuoju planu;
- 24) Šilumos ūkio plėtros kryptimis (Žin., 2004, nr. 44-1446);
- 25) ir kitais planavimo sąlygose nurodytais teisės aktais, planais ir programomis.

2. Esama aplinkos būklė ir jos pokyčiai, jeigu Telšių miesto bendrasis planas nebus įgyvendintas

Telšiai – miestas Žemaitijos aukštumoje, prie Masčio ežero, 69 km į vakarus nuo Šiaulių. Miestas pagal administracines ribas užima 1751 ha plotą, didelę jo dalį, apie 15,3%, užima Masčio ežeras (268ha).

Gyventojų skaičius Telšių mieste pastaraisiais metais po truputį mažėja: 2006 m. Telšiuose gyveno 31633 gyventojai arba 3,4% mažiau nei 2001 m., kai mieste gyveno 32765 gyventojai. Palyginimui, per tą patį laikotarpį Lietuvoje gyventojų skaičius sumažėjo 5,9%. Kita vertus, Telšių miesto natūralaus gyventojų prieaugio, skirtingai nuo šalies, rodiklis yra teigiamas, todėl tikėtina, kad ateityje gyventojų skaičius turėtų stabilizuotis ar bent jau nemažėti.

Darbingo amžiaus gyventojų dalis Telšių mieste yra apie 4,5% didesnė nei rajone, tokią situaciją iš esmės įtakoja geresnės galimybės mieste susirasti darbą. Atsigaunanti ekonomika bei emigracija smarkiai pakoregavo bedarbių skaičių. Telšių darbo biržos duomenimis, nedarbo lygis¹ Telšiuose 2007 m. pabaigoje siekė 3,2%.

Telšiuose gana gerai išvystyta statybos, medienos apdirbimo, tekstilės ir maisto perdirbimo pramonė. Visos didžiosios savivaldybės įmonės įsikūrusios Telšių mieste, dauguma jų – miesto šiaurės vakarinėje dalyje, Sedos, Pramonės, Statybininkų ir Mažeikių gatvių suformuotoje teritorijoje.

Telšių miesto gyvenamasis fondas pastaraisiais metais faktiškai nekinta, jo plėtra pastarąjį dešimtmetį iš esmės vyksta individualios gyvenamosios statybos dėka. Telšių miestas pagal vienam gyventojui tenkančio gyvenamojo ploto kiekį – 22,2 kv.m šiek tiek atsilieka nuo Lietuvos rodiklio, atitinkamai 24,1 kv. m. Trečdalis būstų yra statyti daugiau nei prieš 50 metų, nemaža jų dalis yra mediniai, o jų nusidėvėjimas dėl prastos pastatų priežiūros yra gana didelis.

Telšių mieste pirminės asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikia VšĮ Telšių pirminės sveikatos priežiūros centras ir penkios privačios sveikatos priežiūros įstaigos: UAB „Telšių sveikata“, UAB „Telšių vaistinė“, A.Kojelės ir I.Miškinienės individualios įmonės bei UAB „Žemaitijos psichikos sveikatos centras“. Gydytojų įstaigos susiduria su personalo trūkumu: nepakanka odontologų, bendrosios priežiūros bei kitų sričių gydytojų. Norint užtikrinti kokybiškų paslaugų teikimą, būtina gydytojų kabinetus aprūpinti nauja medicinine įranga.

Kaip ir šalyje, mokinių skaičius Telšių miesto mokyklose pastaraisiais metais mažėjo. Tačiau gimstamumui stabilizavusis, galima daryti prielaidą, kad ateityje moksleivių skaičius

¹ Darbo biržos skelbiamas nedarbo lygis – tai registruotų bedarbių santykis su darbingo amžiaus gyventojais

nebemažės. Telšių mieste veikia 2 gimnazijos, 6 vidurinės mokyklos, 5 lopšeliai – darželiai, 1 mokykla – darželis, sporto mokykla, jaunimo mokykla, vaikų muzikos mokykla, vaikų dailės mokykla, vaikų su negalia centras. Mokiniai turi gana geras neformalaus ugdymo galimybes, juos lanko apie 20% miesto moksleivių.

Turizmo plėtra Telšių mieste ir rajone sietina su infrastruktūros pritaikymu lankytojų reikmėms, rinkodaros priemonių gausinimu, renginių plano sudarymu. Telšiuose apgyvendinimo paslaugas teikia 3 viešbučiai, tačiau mieste ar rajone vykstant didesniems renginiams ar atvykstant organizuotoms didesnėms turistų grupėms, iškyla svečių apgyvendinimo problema.

Telšių miesto nekilnojamasis kultūros paveldas yra svarbus miesto urbanistinio, archeologinio, istorinio memorialinio bei architektūrinio savitumo aspektais ir reikšmingas miesto bendruomenės palankesnių gyvenimo sąlygų kūrimo bei kultūrinio tapatumo ugdymo resursas. Telšių miesto nekilnojamam kultūros paveldui priklauso:

- 3 statinių kompleksai ir 36 statiniai, registruoti kaip nekilnojamosios kultūros vertybės;
- 5 laidojimo vietos, registruotos kaip nekilnojamosios kultūros vertybės;
- 8 pastatai ir statiniai, įtraukti į laikiną vertybių apskaitą.

Aplinkos būklės pokyčiai, jei planas nebus įgyvendintas:

1. Nepatrauklių gyvenamųjų zonų susiformavimas. Nekoordinuotai bus vykdoma naujos gyvenamosios statybos plėtra, neskiriant pakankamai dėmesio naujų gyvenviečių infrastruktūros (kelių, šaligatvių, apšvietimo, dviračių ir pėsčiųjų takelių, laisvalaikio zonų ir vaikų žaidimų aikštelių) įrengimui ir sutvarkymui. Visa tai lemtų estetiškai nepatrauklių gyvenamųjų zonų susiformavimą.
2. Centrinės miesto dalies nykimas dėl sumažėsiančio vaidmens miesto visuomeniniame bei kultūriniame gyvenime.
3. Nepakankamas dėmesys žaliųjų, sporto, rekreacinių bei poilsio zonų formavimas naujai besikuriančiose gyvenvietėse, tai neigiamai įtakotų gyventojų laisvalaikio praleidimo galimybes, sveikatingumo rodiklius.
4. Nepakankamas Telšių miesto centro, Masčio ežero panaudojimas miesto estetiniam vaizdui bei potencialui stiprinti.
5. Prastėjanti galimybė nekoordinuotai besikuriančiose gyvenamosiose zonose gyvenantiems asmenims gauti kokybiškas švietimo, asmens sveikatos priežiūros,

II etapas. Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita

kultūros bei kitas viešąsias paslaugas, nes nebūtų skiriamas pakankamas dėmesys atitinkamos infrastruktūros įrengimui.

6. Galimai nepakankamas parduotuvių, prekybos centrų, kavinių, įvairių kasdienio aptarnavimo paslaugų įmonių skaičius naujai besikuriančiose gyvenamosiose teritorijose, tai neigiamai įtakotų gyvenimo kokybę.
7. Nenumatant pramonės ir verslo plėtrai patrauklių teritorijų (susisiekimas, inžinerinės komunikacijos ir kt.), silpnėtų miesto investicinis patrauklumas, nebūtų sukurtos prielaidos naujų darbo vietų kūrimui bei gyventojų pajamų augimui.
8. Gyvenamosioms zonoms plečiantis netoli pramoninių teritorijų, galimai pablogėtų čia išsikūrusių asmenų gyvenimo kokybė (triukšmas, oro tarša, didesni sunkiojo transporto srautai).
9. Nebus pakankamai apželdintas Masčio ežeras, neišnaudotos potencialios gamtinės teritorijos naujų žaliųjų plotų suformavimui, jau esantys žalieji miesto plotai nebus sutvarkyti ir baigti įrengti.
10. Ryškės nekilnojamojo kultūros paveldo vertingųjų savybių ir autentiškumo nykimas, menkės jų vaidmuo miesto erdvių kompozicijoje ir miesto bendruomenės gyvenime.
11. Dėl nepakankamo kultūros paveldo objektų parengtumo lankymui bus neišnaudotos kultūrinio pažintinio turizmo galimybės.
12. Miesto susisiekimo sistema bus nesaugi, nebepatenkins miesto gyventojų poreikio ir didins neigiamą poveikį miesto aplinkai.
13. Nebus tinkamai išnaudojamas Telšių miesto susisiekimo sistemos esamas potencialas.
14. Iškilų pavojus, kad inžineriniai tinklai, pirmiausia, būtų plėtojami ne labiausiai problemiškosiose teritorijose, o jų plėtra bus nepakankamai suderinta su miesto teritorijos urbanistine raida. Tai lemtų tiek neefektyvaus finansinių išteklių naudojimo grėsmę, tiek nepakankamai racionalų gamtinių išteklių naudojimą ir didesnę, nei neišvengiamas, inžinerinių objektų neigiamą poveikį aplinkai.

Vykstanti nereguluojama miesto plėtra, ypač turint omenyje naujų gyvenamųjų bei pramoninių zonų plėtrą, didžiausią neigiamą poveikį gali daryti gyvenimo kokybės mieste pokyčiams, miesto estetiniam vaizdui, aplinkai, oro, vandens ir dirvožemio taršai, asmens sveikatos priežiūrai, bendrojo lavinimo ir kitos viešosios infrastruktūros bei kultūros paveldo renovavimui ir sutvarkymui, transporto spūsčių didėjimui. Galimai prastėtų įvairių viešųjų paslaugų kokybė ir prieinamumas, ypač naujose gyvenamosiose zonose išsikūrusiose toliau nuo miesto centro. Prastėjanti gyvenimo kokybė ir toliau keltų tiek vidinės, tiek tarptautinės

II etapas. Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita

emigracijos grėsmę, todėl tik tinkamai vykdant Telšių miesto teritorijų plėtrą, stengiantis rasti kompromisą tarp aplinkosauginių, ekonominių ir socialinių visuomenės tikslų, bus užtikrinamas darnus miesto vystymasis bei socialinės – ekonominės būklės gerėjimas.

3. Teritorijų, kurios gali būti reikšmingai paveiktos, aplinkos charakteristikos

Telšių miesto bendrojo plano koncepcija formuojama siekiant mažinti galimo neigiamo įvairios ūkinės ar kitos žmogaus veiklos poveikio tikimybę bei siekiant išlaikyti ekologišką aplinką ir aukštą gyvenimo kokybę. Teritorijos, kurios reikšmingai gali būti paveiktos – tai būsimos gyvenamosios paskirties ir pramonės plėtros zonos, taip pat miesto centras, Masčio ežeras. Siūloma darnios plėtros alternatyva numato galimą lokalinio gyvenamojo rajono dislokacijos vietą piečiau Telšių miesto, prie rytinės Masčio ežero pakrantės. Išvysčius Rainių miško masyvą, želdinių zona atskirtų pramonės rajoną nuo gyvenamųjų teritorijų, tai pagerintų gyvenamosios aplinkos mikroklimatą, kraštovaizdžio estetinę kokybę. Geras gyvenamosios teritorijos išvystymo galimybes turi Ryškėnų gyvenvietė. Šalia gyvenvietės esanti teritorija (tarp kelio Telšiai – Žarėnai ir Masčio ežero) labai tinkama gyvenamosios zonos plėtrai: patogus susisiekimas su miesto centru, netoli esami inžineriniai tinklai, vaizdingas kraštovaizdis. Gyventojų rekreacinėms reikmėms būtų išnaudojamas Masčio ežeras.

Pramonės įmonių plėtrai numatomos 2 pagrindinės teritorijos:

1. Tarp rytinio apvažiavimo kelio, geležinkelio ir Rainių gyvenvietės. Čia kuriantis pramonės įmonėms, sunkiojo transporto srautai neapkrautų miesto susisiekimo sistemos, nes, išnaudojant rytinį apvažiavimą ir kelią Telšiai – Varniai, jis būtų nukreipiamas į pramonės zoną aplenkiant miestą. Privalumų suteikia ir šalia besidriekiantis geležinkelis. Tiesiant pramonės rajono inžineriniam aprūpinimui reikalingus magistralinius tinklus, nebūtų kliudomi esami gyvenamieji rajonai ir užstatytos teritorijos.
2. Šiaurinėje miesto dalyje, tarp magistralinio kelio ir Mažeikių gatvės tęsinio, prie jau esamos pramoninės zonos. Teritorija yra pakankamai nutolusi nuo centrinės miesto dalies, privalumų suteikia ir šalia esantis kelias Šiauliai – Palanga.

Konkrečių verslo subjektų kūrimuisi reikalingų pramonės sklypų su inžinerinėmis komunikacijomis parinkimas turi būti atliekamas specialiojo ar detaliojo planavimo metu, jei reikalinga, atliekant ūkinės veiklos poveikio aplinkai bei visuomenės sveikatai vertinimo procedūras.

Netoli Telšių miesto yra trys saugomos Natura 2000 teritorijos: Germanto ežero, Gelžio ežero ir Pagermantės miško buveinių apsaugai svarbios teritorijos. Natura 2000 teritorijos yra išsidėsčiusios vakarinėje ir šiaurės vakarinėje Telšių miesto pusėje.

Saugomų gamtinių teritorijų, gamtos paminklų ir gamtos paveldo objektų planuojamoje teritorijoje nėra. Arčiausiai Telšių miesto esanti saugoma teritorija yra valstybinis Germanto kraštovaizdžio draustinis.

Germanto kraštovaizdžio draustinis buvo įkurtas LTSR Ministrų Tarybos 1960-09-27 nutarimu Nr. 517 (Žin., 1960, Nr. 27-244). Šio kraštovaizdžio draustinį tikslas yra išsaugoti Vidurio Žemaičių aukštumoms būdingą kraštovaizdį su ežerų kompleksu. Germanto kraštovaizdžio draustinis užima 923,89 ha plotą. Specialieji veiklos reglamentai Germanto kraštovaizdžio draustiniui nėra parengti, o pagal Saugomų teritorijų įstatymą (Žin., 1993, Nr. 63-1188, nauja redakcija Žin., 2001, Nr. 108-3902) šiame draustinyje yra draudžiama:

- 1) naikinti ar žaloti reljefo formas bei saugomus objektus;
- 2) kasti durpes ir ežerų nuosėdas (sapropelį), išskyrus pradėtas kasti iki draustinio įsteigimo;
- 3) įrengti naujus naudingųjų iškasenų karjerus ir šachtas, taip pat naujus gręžinius naftos ir dujų žvalgybai bei gavybai, statyti pramonės įmones, kurioms reikalingi taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimai, aerodromus, vėjo jėgaines, išskyrus atstatomus vėjo malūnus, rengti sąvartynus, kitus aplinką teršiančius, įskaitant vizualiai, statinius;
- 4) rinkti, sprogdinti, pjaustyti ar kitaip naikinti didesnius kaip 0,5 kubinio metro natūraliai juose esančius akmenis;
- 5) tvenkti ir reguliuoti natūralias upes, keisti jų vagas ir natūralų ežerų vandens lygį; atstatyti buvusias užtvankas, kitus hidrotechninius statinius, tvirtinti krantus, valyti vagas, įrengti dirbtinius vandens telkinius, atlikti kitus darbus galima tik tais atvejais, kai tai reikalinga draustinyje esantiems kultūros paveldo objektams (nekilnojamosioms kultūros vertybėms) atkurti bei tvarkyti ir vykdant prevencines priemones miestuose, miesteliuose ir kaimuose stichinėms nelaimėms išvengti;
- 6) įrengti naujus su draustinio paskirtimi nesusijusius, didesnius kaip 0,1 hektaro vandens telkinius;
- 7) sausinti ir keisti į kitas žemės naudmenas pelkes ir jų apyvelkius;
- 8) statyti su draustinio steigimo tikslais nesusijusius statinius, išskyrus pastatus esančiose ir buvusiose sodybose (kai yra išlikę buvusių statinių ir (ar) sodų liekanų arba kai sodybos yra pažymėtos vietovės ar kituose planuose, taip pat nustatant juridinį faktą), taip pat vietas, nustatytas draustinių tvarkymo planuose ar projektuose ir bendrojo planavimo dokumentuose, statyti pastatus ar didinti jų tūrius šlaituose, kurių nuolydis

II etapas. Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita

didesnis kaip 15 laipsnių, taip pat arčiau kaip 50 metrų nuo šių šlaitų viršutinės bei apatinės briaunos;

- 9) sodinti želdinius, užstojančius istorinę, kultūrinę bei estetinę vertę turinčias panoramas;
- 10) įrengti išorinę reklamą, išskyrus miestų ir miestelių teritorijas, nesusijusią su draustinyje saugomais kompleksais ir objektais (vertybėmis);
- 11) atlikti kitą veiklą, kuri gali pakenkti saugomiems kompleksams bei objektams (vertybėms).

Germanto ežeras paskelbtas Buveinių apsaugai svarbia teritorija (toliau BAST) 2004 m. (LR Aplinkos ministro 2004-02-04 įsakymu Nr. D1-57, (Žin., 2004, Nr. 34-1115). Ši BAST yra išsidėsčiusi Germanto kraštovaizdžio draustinyje. Germanto ežeras yra paskelbtas gėlujų vandenų buveine 3140 ežerų su menturdumblių bendrijomis. BAST užimamas plotas yra 156,91 ha.

Pagal Bendruosius buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatus (žin., 2004, Nr. 41-1335) 3140 ežerų su menturdumblių bendrijomis apsaugai svarbiose teritorijose draudžiama:

- 1) keisti hidrologinį režimą, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones;
- 2) įrengti poilsiavietes ir stovyklavietes, statyti kitus statinius, nesusijusius su buveinės išsaugojimo darbais;
- 3) naudoti trąšas ir pesticidus;
- 4) įrengti kultūrinės pievas;
- 5) eksploatuoti naudingąsias iškasenas;
- 6) įveisti žuvis vandens telkiniuose;
- 7) plaukioti motorinėmis plaukiojimo priemonėmis;
- 8) nuleisti į ežerą nutekamuosius ar drenažo vandenius.

Gelžio ežeras išsidėstęs šiaurės vakarinėje Germanto kraštovaizdžio draustinio pusėje. Natura 2000 teritorija Gelžio ežeras paskelbtas 2006 m. LR Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-518 (Žin., 2006, Nr.124-4709). Ši Natura 2000 teritorija, kaip ir Germanto ežeras, yra gėlujų vandenų 3140 ežerų su menturdumblių bendrijomis buveinė, ji užima 22,94 ha plotą. Pagal Bendruosius buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatus (žin., 2004, Nr. 41-1335) veiklos apribojimais Gelžio ežero BAST taikomi tokie patys kaip ir Germanto ežero BAST.

Pagermantės miško BAST nuo Telšių miesto yra nutolusi apie 3 km į šiaurės vakarus bei išsidėsčiusi tarp Germanto kraštovaizdžio draustinio ir Buožėnų geomorfologinio draustinio.

Pagermantės miško BAST užima 36,83 ha plotą. Saugoma Natura 2000 teritorija Pagermantės miškas yra paskelbtas 2006 m. LR Aplinkos ministro įsakymu Nr. D1-518, (Žin., 2006, Nr.124-4709). Pagermantės miško Natura 2000 teritorija yra paskelbta miškų 9010 vakarų taigos buveine. Vakarų taigos tipo buveinėse taikoma apsauga ir tvarkymas pagal Bendruosius buveinių ar paukščių apsaugai svarbių teritorijų nuostatus (žin., 2004, Nr. 41-1335). Šiose buveinėse:

- 1) negali būti ardoma miško paklotė, žolių, samanų, kerpių ar krūmokšnių danga, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose, miškotvarkos projektuose numatytus atvejus (reikalavimas netaikomas, jeigu miško paklotės suardymo neįmanoma išvengti vykdant leistiną medienos ruošą);
- 2) negali būti šalinama buveinėse susidaranti negyva mediena, sodinamas miškas išdegusiose arba gaisrų pažeistose vietose, mechaniškai ruošiamas gaisraviečių dirvožemis;
- 3) negali būti vykdomi miško kirtimai, nenumatyti saugomų teritorijų planavimo dokumentuose ar miškotvarkos projektuose, išskyrus sanitarinius kirtimus, jeigu kyla masinio ligų ir kenkėjų išplitimo grėsmė, bei kitus būtinus sanitarinius kirtimus;
- 4) negali būti eksploatuojamos naudingosios iškasenos;
- 5) negali būti keičiamas hidrologinis režimas, išskyrus saugomų teritorijų planavimo dokumentuose numatytas priemones;
- 6) negali būti tręšiama;
- 7) skatinama nenaudoti pesticidų;
- 8) skatinamos priemonės, skirtos palaikyti būdingą medynų rūšinę sudėtį ir medynų vertikaliąją struktūrą;

Visoms trimis aukščiau minėtoms BAST taikomas apsaugos statusas yra teritorijos, atitinkančios BAST kriterijus ir patvirtintos ministro įsakymu. Gelžio ežero ir Pagermantės miško BAST teisinis apsaugotumas yra mažesnis nei Germanto ežero BAST, nes minėtos dvi teritorijos neįeina į kitas valstybės saugomas gamtines teritorijas. Arčiausiai Telšių miesto yra Germanto ežero BAST.

Telšių miesto bendrasis planas nenumato Germanto kraštovaizdžio draustinio, Germanto ežero, Gelžio ežero ir Pagermantės miško BAST ribose vykdyti šių saugomų teritorijų apsaugos reglamentuose draudžiamų veiklų, todėl neigiamo poveikio teritorijoms nekels.

Telšių miesto ribų išplėtimas vakarų kryptimi taip pat neturės didelio neigiamo poveikio gamtinei aplinkai, nes prie Telšių miesto prijungiamos teritorijos yra urbanizuotos, o jų tolimesnė plėtra numatoma labiau kokybinėje nei kiekybinėje plotmėje. Dėl galinčių intensyvėti

transporto srautų vakarinėje Telšių miesto dalyje padidėjusi oro tarša, neturės įtakos minėtoms saugomoms teritorijoms, nes vyrauja oro pernašos iš vakarų.

Įgyvendinus Telšių miesto bendrojo plano sprendinius, ženkliai išaugtų galimybės atgaivinti ir pritaikyti lankymui bei viešajai paskirčiai:

- ❑ kultūros paveldo objektus ir šalia jų esančias viešąsias erdves Telšių miesto senamiestyje;
- ❑ istorines memorialines vietas miesto periferinėje zonoje;
- ❑ istorines memorialines vietas, paveldo objektus ir vietas esančius priemiestinėje zonoje.

Nekilnojamojo kultūros paveldo objektų tvarkybos ir naudojimo reikalavimai yra nustatomi paveldosauginiais specialiaisiais planais, o atskirais atvejais gali būti nustatyti apsaugos reglamentais, kurie sudaromi ir išduodami jų valdytojams per 20 darbo dienų nuo raštiškų prašymų iš valdytojų gavimo dienos Kultūros paveldo departamente (jo teritoriniame padalinyje) ar Savivaldybės paveldosaugos padalinyje (LR Kultūros ministro 2005 m. balandžio 19 d. įsakymas Nr. IV-154 Dėl nekilnojamojo kultūros paveldo objekto pavyzdinio apsaugos reglamento patvirtinimo).

Aplinkos apsaugos tikslai kultūros paveldo apsaugos srityje pateikti 3.1 lentelėje.

3.1 lentelė. Aplinkos apsaugos tikslai

Sektoriai	Siekiai rajono teritorijose, kurios gali būti reikšmingai paveiktos
Saugoti kultūros paveldą, stabdant jo nykimą, įgyvendinant istorinio kraštovaizdžio išsaugojimui svarbių teritorijų apsaugos programas.	<ul style="list-style-type: none"> • išsaugotos nekilnojamojo kultūros paveldo vertybės; • išsaugoti vertingi istorinio kraštovaizdžio reliktai; • sudarytos sąlygos visuomenei pažinti ir naudotis nekilnojamojo kultūros paveldo objektais.

4. Su Telšių miesto bendruoju planu susijusios aplinkos apsaugos problemos

Miestas, kaip darni pilnavertė urbanistinė, socialinė ir ekonominė visuma gali funkcionuoti tik nepažeisto stabilaus gamtinio pamato dėka. Bet kokios šio pamato deformacijos, jo technogeninis užgožimas lemia didesnes ar mažesnes neigiamas pasekmes ekologijai ir, tuo pačiu, socialinei - ekonominei bei kitai mus supančiai aplinkai.

Daugelis aplinkos strategijos prioritetinių krypčių, egzistavusių iki šiol galiojančio Telšių miesto generalinio plano iki 1990 m. rengimo metu, tebėra aktualios ir dabar, kadangi esamos problemos dar nėra visiškai išspręstos:

- 1) paveldėtos miestams būdingos funkcinio zonavimo monofunkcinės struktūros, prieštaraujančios darniosios plėtros principams;
- 2) fizinė ir funkcinė miesto plėtros inercija, sukelta privačių iniciatyvų, neadekvati visuomenės interesams;
- 3) dėl žemės reformos gyventojų galimybės gauti žemės gyvenamajai statybai sukelia sparčią ir netolygią gyvenamųjų teritorijų plėtrą ir didelę teritorinę sklaidą į neužstatytas miesto teritorijas, ypač į rezervuotas rekreacines zonas, bei spartėjančią sodų teritorijų konversiją į fragmentiškas gyvenamąsias teritorijas;
- 4) gyventojų skaičiaus nepastovumas, t.y. gyventojų emigracija į kitas šalis ir į Šiaulių bei Klaipėdos miestų regionus, o imigracijos procesai į Telšių miestą yra, palyginti, silpni;
- 5) nepalankūs demografiniai procesai, t.y. mažėjantis gimstamumas ir neigiamas natūralus prieaugis;
- 6) neišvystyta inžinerinės infrastruktūros plėtra.

Viena iš problemų yra bendrojo plano įgyvendinimo finansavimas. Naujų želdynų ir želdynų bei želdinių inventorizavimo, apskaitos ir stebėsenos (monitoringo) sistemos sukūrimas yra daug investicijų reikalaujantys veiksmai, todėl gali pritrūkti finansavimo. Planuojamas naujas intensyviai užstatytas gyvenamasis rajonas yra gruntinio vandens pertekliaus teritorijoje, todėl užstatant šią teritoriją greičiausiai bus reikalinga papildoma melioracija. Teritorijoje tekantis Mastupio upelis jau yra melioruotas, todėl didelės žalos gamtai padaryta nebus, tačiau didesnis vandens kiekis pratekantis Mastupiu gali paveikti pakrantės ekosistemas.

Vandentiekos ir vandenvalos sprendimai turės teigiamą poveikį gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui, kadangi siūloma esamos įrangos rekonstrukcija ir/ar naujų modernių įrenginių statyba, išsaugo ne tik gražią aplinką, bet užtikrina efektyvų teršalų išvalymą.

Pagal bendrojo plano sprendimus sutvarkyta atliekų tvarkymo infrastruktūra mieste užtikrins mažesnę gamtinės aplinkos taršą. Seno sąvartyno rekultivavimas sudarys sąlygas natūralaus kraštovaizdžio atstatymui. Atliekų tinkamas tvarkymas užtikrins mažiausią galimą neigiamą poveikį gamtinės aplinkos kokybei. Numatomas teigiamas poveikis yra ilgalaikis. Tačiau galimas ir neigiamas poveikis gamtinei aplinkai, dėl nelegalaus atliekų šalinimo. Jis gali atsirasti diegiant atliekų rūšiavimo sistemą, siekiant išvengti atitinkamo mokesčio už atliekų tvarkymą, ir tai darys neigiamą poveikį gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui. Taip pat nereikšmingą neigiamą poveikį kraštovaizdžiui turės vis daugiau atliekų surinkimui, rūšiavimui skirtų aikštelių ir atliekų priėmimo punktų įrengimas.

Elektros ir šilumos srityse sprendiniai turės teigiamą poveikį gamtinei aplinkai, kadangi diegiamos efektyvaus energijos gamybos, tiekimo ir vartojimo priemonės sudarys sąlygas mažesniam organinio kuro poreikiui, kurio metu aplinkos oras ypač teršiamas kenksmingomis aplinkai ir žmogaus sveikatai medžiagomis.

Plano koncepcija nesudarys prielaidų pabloginti esamą aplinkos oro būklę. Telšių miesto teritorijoje centralizuotai tiekiamą šilumą gaminama trijose katilinėse, iš kurių Luokės katilinės instaliuota galia viršija 50 MW. Esamų katilinių galia pakankama ir perspektyvinių šilumos poreikių tenkinimui, todėl bendrajame plane nenumatomi naujos katilinės statyba ar esamų katilinių išplėtimas. Deginant biomasę į atmosferą išmetamas anglies dioksidas priklauso gamtinio anglies apytakos ciklo srautui ir nedidina šiltnamio efekto. Todėl biokuro dalies kuro balanse šilumos gamybai didinimas turės teigiamą poveikį.

Patvirtintos požeminio vandens atsargos Telšių mieste žymiai viršija vandens suvartojimą, todėl net miesto plėtra prioritetinio užstatymo teritorijose nepareikalaus papildomų investicijų aprūpinant miesto ir gyventojų poreikius gėlu požeminiu vandeniu. Centralizuotos vandens tiekimo sistemos modernizavimas ir plėtra ženkliai pagerins vartotojams tiekiamo vandens kokybę, sumažins vandens nuostolius tinkluose. Planuojama centralizuotų nuotekų surinkimo tinklų plėtra, fosforo ir azoto šalinimo įrenginių statyba sudarys prielaidas likviduoti nevalytų buitinių nuotekų išleidimą į vandens telkinius.

Laukiamos reikšmingos teigiamos pasekmės miesto teritorijos požeminio ir paviršinio vandens baseinų vandens kokybei bei vandens ekosistemoms įgyvendinus:

- Ventos – Lielupės investicinį vandentvarkos projektą;
- buvusių neorganizuotų sąvartynų, praeities taršos židinių sutvarkymą bei rekultivavimą ir apželdinimą; tai sumažins liekamosios taršos poveikį paviršiniams bei gruntiniams vandenims iš šių teritorijų.

Inžinerinės infrastruktūros objektų modernizavimas, nelegalių sąvartynų likvidavimas, sudarys prielaidas buvusios lokalsios taršos pasekmių mažinimui požeminiam vandeniui, dirvožemio gamtinio potencialo išlaikymui, todėl tikėtinos teigiamos bendrojo plano įgyvendinimo pasekmės dirvožemio ir gelmių ištekliams.

Telšių miesto teritorijos bendrojo plano koncepcinių sprendinių (esamų įrenginių rekonstrukcijos, naujų inžinerinių tinklų įrengimo ir esamų atnaujinimo) įgyvendinimas neturės reikšmingų neigiamų pasekmių laukinių augalų ir gyvūnų rūšių buveinėms, gyvūnų migracijos keliams ar populiacijų gausai.

Svarbiausiomis su bendruoju planu susijusiomis ir nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugą įtakosiančiomis problemomis laikoma:

1. Nepakankamas kultūros paveldo objektų tvarkybos finansavimas. Neskiriant daugiau lėšų Telšių miesto kultūros paveldo objektų saugojimo darbams, pasireikš jų istorinės kultūrinės, kraštovaizdinės ir rekreacinės vertės nykimo tendencijos.
2. Dabartinė Lietuvos nekilnojamojo kultūros paveldo įstatyminė bazė, neatitinka realių nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos uždavinių ir galimybių. Objekto įtraukimas į Registrą laikomas tik pirminiu jo apsaugos etapu, nesudarius saugojimo sutarties su objekto valdytoju, neskiriant lėšų tvarkymui ir priežiūrai objektas gali būti sunaikintas (Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo pakeitimo įstatymas, Žin., 2004, Nr. 153-5571).
3. ~~Iki šiol nesukurtas veiksmingas teisinis ir finansinis mechanizmas, įgalinantis saugomų objektų savininkams kompensuoti išlaidas restauravimo darbams ir tinkamai objektų priežiūrai, jei šie objektai yra prieinami lankymui.~~
4. Nepakankamai skatinamas Telšių miesto bendruomenės dalyvavimas jo kultūriniam tapatumui svarbaus paveldo apsaugoje.

Aplinkosaugos problemos, susijusios su Telšių miesto bendrojo plano susisiekiimo sistema yra:

- transporto priemonių tarša kenksmingomis aplinkai ir gyventojams medžiagomis;
- transportinio triukšmo mažinimas miesto gatvėse.

Telšių miesto bendrojo plano susisiekiimo sistemos sprendiniais siekiama įgyvendinti tokius pagrindinius aplinkosaugos tikslus: mažinti transporto priemonių oro taršą kenksmingomis aplinkai ir gyventojams medžiagomis, užtikrinti, kad transportinis triukšmas miesto gatvėse neviršytų leistinų higienos normų, skatinti biotransporto panaudojimą gyventojų kelionėms mieste.

5. Tarptautiniai ir nacionaliniai gamtos apsaugos tikslai

Esminiai aplinkos komponentai, kuriuos koncepcijoje stengiamasi teigiamai paveikti, pateikiami 5.1 lentelėje. Pažymėtini ir strateginiai Lietuvos, Europos Bendrijos ir tarptautiniai dokumentai, kuriuose apie juos kalbama.

5.1 lentelė. Aplinkos komponentai ir jų vieta dokumentuose

Nr.	Komponento pavadinimas	Komponento vieta Lietuvos plėtros ir tarptautiniuose dokumentuose
1	Pagrindinių ūkio šakų (transporto, pramonės, energetikos, žemės ūkio, būsto, turizmo tarša) taršos mažinimas	23.3 darnaus vystymosi prioritetą Lietuvos darnaus vystymosi strategijoje. Trečioji aplinkos apsaugos ilgalaikės plėtros kryptis Valstybės ilgalaikės plėtros strategijoje. Dvi pirmosios temos „Penktojoje Europos bendrijos aplinkosauginių veiksmų programoje“ Pirmasis ir trečiasis prioritetą šeštojoje Europos bendrijos aplinkosauginių veiksmų programoje „Aplinka 2010: Mūsų ateitis, mūsų pasirinkimas“
2	Pavojus žmonių sveikatai	23.5 darnaus vystymosi prioritetą Lietuvos darnaus vystymosi strategijoje, taip pat 157 tikslas
3	Gamtos išteklių naudojimas	23.4 darnaus vystymosi prioritetą Lietuvos darnaus vystymosi strategijoje. Antroji aplinkos apsaugos ilgalaikės plėtros kryptis Valstybės ilgalaikės plėtros strategijoje.

Pagrindiniai aplinkos apsaugos tikslai, kurie gali būti įgyvendinti Telšių miesto teritorijos bendrajame plane:

1. Tikslai, numatyti Nacionalinėje Lisabonos strategijos įgyvendinimo programoje (Žin., 2005, Nr. 139-5019):
 - ❑ skatinti tvarų išteklių naudojimą ir stiprinti aplinkos apsaugos ir augimo sąveiką;
 - ❑ suderinti aplinkos apsaugos ir ekonominio bei socialinio vystymosi interesus, užtikrinti švarią ir sveiką aplinką, efektyvų gamtos išteklių naudojimą, ekonominę visuomenės gerovę ir stiprias socialines garantijas;

- plačiai diegti ir ekonomiškai skatinti švarius, moderniomis technologijomis pagrįstus gamybos būdus;
 - skatinti energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo didinimą;
 - išsaugoti šalies kraštovaizdį ir biologinę įvairovę, skatinti atkurti pažeistus gamtos elementus, užtikrinti racionalų šalies kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės naudojimą;
 - skatinti ekonominės politikos, struktūrinių reformų ir socialinės politikos sanglaudą, didinančią darbo našumą ir konkurencingumą.
2. Tikslai, numatyti Nacionalinėje darnaus vystymosi strategijoje (Žin., 2003 09 19 Nr.89-4029):
- pramonės vystymąsi grįsti naujausių, mažesnį neigiamą poveikį aplinkai darančių technologijų diegimu, didinti ne tik ekonominių, bet ir ekologinių įmonių efektyvumą, taupiau naudoti išteklius ir mažinti neigiamą poveikį aplinkai;
 - didinti gamybos ekonominių ir ekologinių efektyvumą, pasiekti, kad BVP vienetai pagaminti pramonei energijos ir vandens reikėtų beveik perpus mažiau, pasiekti pagal šiuos rodiklius esamą ES valstybių vidurkį;
 - plėtoti mokslinius tyrimus ir konsultacinę veiklą, skatinančius kurti ir diegti naujas, mažesnį neigiamą poveikį aplinkai darančias gamybos technologijas, jas tobulinti, taupiau naudoti energiją ir kitus gamtos išteklius;
 - ekonomiškai skatinti žiniomis ir aukštosiomis technologijomis pagrįstas pramonės šakas, turinčias mažesnį neigiamą poveikį aplinkai; aplinką mažinančių priemonių diegimas gali būti skatinamas ir vietinės valdžios įvairiomis mokesstinėmis lengvatomis;
 - didinti vietinių atsikuriančiųjų išteklių ir antrinių žaliavų perdirbimą, plėsti poveikį aplinkai mažinančios technikos, įrenginių ir daugkartinio naudojimo pakuočių gamybą, plačiau diegti švaresnės gamybos metodus;
 - kurti šiuolaikišką būsto infrastruktūrą, geras, higieniškas buitines sąlygas, didinti būsto energetinį efektyvumą, užtikrinti šiuolaikiškas, geros kokybės visiems prieinamas viešąsias paslaugas, mažinti neigiamą būsto poveikį aplinkai;
 - plėtoti turizmą ir rekreaciją, drauge užtikrinti gamtinių ir kultūrinių Lietuvos regionų savitumo išsaugojimą, kuo mažesnį neigiamą poveikį aplinkai, teigiamus ekonominius ir socialinius pokyčius kaimiškose teritorijose, sudaryti sąlygas kuo geriau pažinti kraštą, formuoti teigiamą jo įvaizdį;

- tobulinti teisės aktus, užtikrinančius tinkamą rekreacijos ir turizmo verslui plėtoti aplinką, užtikrinti, kad šis verslas būtų plėtojamas atsižvelgiant į teritorijų talpumą ir nekenktų aplinkai;
 - vykdyti visuomenės aplinkosauginį švietimą;
 - ugdyti išsilavinusius, savarankiškus, aktyvius ir atsakingus visuomenės narius, plėtoti intelektualinį visuomenės potencialą, kad žinios ir mokslas užtikrintų darnų ekonominių, socialinių ir aplinkosaugos siekių įgyvendinimą.
3. Tikslai, numatyti Lietuvos ūkio (ekonomikos) plėtros iki 2015 metų ilgalaikėje strategijoje (Žin., 2002 06 19 Nr.60-2424):
- orientuotis į mažaatliekę, mažiau teršiančią gamybą, gamtos ir energijos išteklių taupymą bei ekologiškai švarios produkcijos gamybą, skatinti daugkartinės taros ir daugkartinių medžiagų gamybą bei naudojimą, antrinių žaliavų perdirbimą bei atliekų (ypač pavojingų) saugų tvarkymą, aplinkosaugos technikos gamybą;
 - statybų sektoriuje taikyti energiška veiksmingas ir mažiausiai gamtą teršiančias technologijas. Skatinti panaudoti įvairių pramonės šakų gamybos proceso atliekas statybai; organizuoti statybos praktinę veiklą taip, kad per visą statinio gyvavimo laikotarpį būtų maksimaliai sumažintas neigiamas poveikis aplinkai ir minimaliai suvartojama energijos išteklių.
4. Tikslai, numatyti Valstybinėje švietimo strategijoje 2003–2012 m. (Žin. 2003-07-18, Nr. 71-3216):
- išplėtoti tęstinę, mokymąsi visą gyvenimą laiduojančią ir prieinamą, socialiai teisingą švietimo sistemą;
 - užtikrinti švietimo kokybę, atitinkančią atviroje pilietinėje visuomenėje ir rinkos ūkyje gyvenančio asmens, visuotinius dabarties pasaulio visuomenės poreikius.
5. Tikslai, numatyti Lietuvos nacionalinėje visuomenės sveikatos priežiūros 2006–2013 metų strategijoje (Žin., 2006, Nr. 70-2574 (2006-06-22)):
- įtvirtinti visuomenės sveikatos svarbą valstybės ir savivaldybių politikoje;
 - mažinti sergamumą užkrečiamosiomis ir neinfekcinėmis ligomis – šalinti jų priežastis;
 - gerinti visuomenės sveikatos stebėseną ir gyventojų informuotumą visuomenės sveikatos klausimais;
 - užtikrinti pasirengimą greitai reaguoti į sveikatai kylančias grėsmes;
 - rūpintis vaikų ir jaunimo sveikatos išsaugojimu ir gerinimu;
 - tobulinti visuomenės sveikatos priežiūros vadybą.

6. Tikslai, numatyti Lietuvos Respublikos kūno kultūros ir sporto strategijoje 2005–2015 metams:
- ❑ išskiepyti fizinio aktyvumo poreikį dar jaunystėje, siekiant išauginti sveikus, fiziškai užsigrūdinusius, pasirengusius gyvenimui jaunuolius;
 - ❑ siekti, kad kūno kultūra ir sportas visiems taptų neatsiejama gyvenimo dalimi;
 - ❑ skatinti popamokinę sportinę veiklą, vykdyti vaikų vasaros užimtumo programas;
 - ❑ plėtoti sporto klubų veiklą.
7. Tikslai, numatyti Lietuvos Respublikos priimtoje Europos kraštovaizdžio konvencijoje (Žin., 2002, Nr. 104-4621):
- ❑ įteisinti kraštovaizdį kaip svarbią žmonės supančios aplinkos sudedamąją dalį, jų bendro kultūros ir gamtos paveldo apraišką bei jų savasties pagrindą (5a str.);
 - ❑ integruoti kraštovaizdį kaip reiškinių į savo teritorijų ir miestų planavimo politiką bei savo kultūros, aplinkos, žemės ūkio, socialinę ir ekonominę politiką, taip pat į kiekvieną kitą politikos sritį, galinčią turėti poveikio kraštovaizdžiui (5d str.);
 - ❑ nustatytus kraštovaizdžius įvertinti, atsižvelgiant į suinteresuotų dalyvių ir atitinkamos gyventojų grupės jiems priskiriamą ypatingą vertę (6Cb str.).
8. Tikslai, numatyti Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane (Nr. IXP-1794, 2001 07 22):
- ❑ Šio bendrojo plano principas yra šalies teritorijos subalansuotos raidos užtikrinimas, sudarant šias strategines visuomenės ir ūkio vystymosi prielaidas (4.1 str.):
 - kuo geriau panaudoti turimą šalies teritorijos potencialą,
 - nedaryti žalos šalies teritorijos gamtinei bei kultūrinei aplinkai,
 - nepažeisti dabartinės ir būsimų kartų teritorinių interesų,
 - koordinuoti teritorijos naudojimą ir apsaugą šalies lygiu (kartu atsižvelgiant į visos Europos pastangas).
 - ❑ Numatytoms šalies raidos strateginėms kryptims realizuoti numatoma konkretizuotų bendrųjų strateginių teritorijos raidos tikslų sistema (4.3 str.):
 - ekologinėje plotmėje (4.3.3.):
 - išlaikyti ir stiprinti turimą aplinkos sveikumo bei kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės apsaugos, gamtinio karkaso palaikymo sistemą,
 - šalies ir regionų savitumus formuojančioms gamtinėms ir kultūrinėms aplinkos vertybėms garantuoti efektyvią apsaugą ir racionalų naudojimą.
 - užtikrinti tik ekologiškai pagrįstų kraštotvarkos programų realizavimą.

II etapas. Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita

- Kraštovaizdžio apsauga (4.4.2 str.):
 - gamtinio karkaso teritorijų ekologinio visavertiškumo užtikrinimas bei kraštovaizdžio įvairovės ir vertybių išsaugojimas;
 - biologinės įvairovės išsaugojimo bei biotos išteklių racionalaus naudojimo užtikrinimas;
 - gamtinės rekreacinės aplinkos racionalaus naudojimo ir apsaugos užtikrinimas;
 - gamtinės aplinkos sveikumo (kokybės) užtikrinimas.

9. Tikslai, numatyti Lietuvos Respublikos priimtoje Pasaulio kultūros ir gamtos paveldo globos konvencijoje (Žin., 1997, Nr. 19-411):

- priimti politiką, kuri siektų kultūros ir gamtos paveldui suteikti tinkamą vaidmenį bendruomenės gyvenime ir to paveldo globą integruoti į bendras planavimo programas (5a str.);
- vystyti mokslinius ir techninius tyrimus ir tyrinėjimus ir paruošti veiksmingas priemones, kurios įgalintų valstybę neutralizuoti grėsmę, iškilusią kultūros ir gamtos paveldui (5c str.);
- imtis tinkamų įstatyminių, mokslinių, techninių, administracinių ir finansinių priemonių, būtinų šio paveldo identifikavimui, globai, išsaugojimui (konservavimui), reprezentavimui bei reabilitavimui (5d str.).

Rengiant Telšių miesto teritorijos bendrojo plano socialinės – ekonominės dalies sprendinius, bus numatoma:

- kiekybinė ir kokybinė socialinės, ekonominės infrastruktūros plėtra Telšių mieste, švietimo, kultūros, asmens sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimas;
- modernizuoti miesto švietimo, kultūros, sveikatos priežiūrų įstaigų pastatus, siekiant gerinti jų energetinį efektyvumą bei sunaudojamos šilumos kiekį, mažinti aplinkos taršą, gerinti estetinį vaizdą bei užtikrinti normalias darbo sąlygas;
- gerinti gyvenimo kokybę mieste, plėtojant perspektyvines teritorijas išsiskiriančios patrauklia gyvenamąja aplinka;
- naujai formuojamose gyvenamosiose zonose užtikrinti aukštą gyvenimo kokybę, sutvarkant kelius, apšvietimą, įrengiant pėsčiųjų ir dviračių takus, žaidimų ir poilsio aikštes;

II etapas. Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita

- ❑ skatinti bendrijų kūrimąsi bei daugiabučių gyvenamųjų namų modernizavimą ir atnaujinimą, ypatingą dėmesį skiriant energetiniam efektyvumui didinti, taip mažinant centralizuotai tiekiamos šilumos poreikį bei gerinant gyvenimo kokybę;
- ❑ skatinti aukštesnę pridėtinę vertę kuriančių ir mažesnę neigiamą poveikį aplinkai darančių technologijų diegiančių bendrovių kūrimąsi, išskiriant teritorijos pramonės įmonių plėtrai,;
- ❑ gerinti gyventojų laisvalaikio praleidimo ir sporto veiklų galimybes, rekonstruojant esamą bei įrengiant naują infrastruktūrą, tuo pačiu skatinant gyventojus aktyviau sportuoti, laikytis sveikos gyvensenos principų;
- ❑ gerinti visuomenės sveikatą, tiek atnaujinant asmens sveikatos priežiūros įstaigų infrastruktūrą bei medicininę įrangą, tiek įgyvendinant įvairias sveikatinimo programas;
- ❑ tinkamai pritaikyti mieste esančius turizmo objektus lankytojų bei visuomenės reikmėms, juos sutvarkant ir įrengiant reikalingą infrastruktūrą.

6. Plano įgyvendinimo galimų pasekmių reikšmingumas ir įvertinimas

Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo metu vertinamos Telšių miesto bendrojo plano koncepcijoje numatytos plėtros galimos pasekmės. Bendrojo plano įgyvendinimas lems šias ilgalaikes teigiamas pasekmes aplinkai:

1. Kuriamose pramonės teritorijose bus skatinama modernias aplinkosaugines technologijas bei švarius gamybos metodus diegiančių įmonių, kurios nedarys neigiamo poveikio aplinkai, plėtra.
2. Energiją taupančių priemonių įgyvendinimas visuomeniniuose pastatuose bei daugiabučiuose gyvenamuosiuose namuose mažins centralizuotai gaminamos šiluminės energijos, o taip pat ir aplinkos taršą; pastatų modernizavimas taip pat gerins estetinį miesto vaizdą,
3. Planuojamų gyvenamųjų ir pramonės teritorijų atskyrimas gerins gyvenimo kokybę, mažins transporto, triukšmo lygį vietos gyventojams.
4. Įmonės bus skatinamos naudotis ES bei įvairių kitų programų parama aplinkosauginėms priemonėms diegti, ieškoti būdų efektyviam antrinių žaliavų panaudojimui gamybos procese.
5. Gyventojams bus sudaromos sąlygos rūšiuoti atliekas, bus vykdomos jų ekologinio sąmoningumo kampanijos.
6. Bus tvarkomos mokyklos, kultūros įstaigos, bibliotekos, kitos viešosios įstaigos bei socialinė infrastruktūra, o tai gerins gyvenimo kokybę bei didins Telšių miesto patrauklumą jame gyventi. Prielaidas didinti investicijas į socialinės infrastruktūros atnaujinimą sudarys ir gerėjanti ekonominė padėtis bei augančios savivaldybės biudžeto pajamos.
7. Gerėjanti gyvenimo kokybė Telšių mieste sudarys prielaidas mažinti migracijos mastą bei didinti gyventojų gimstamumą, o tuo pačiu ir sustabdyti gyventojų skaičiaus mažėjimą.
8. Plėtojamose gyvenamosiose zonose bus užtikrinami būtinausi gyventojų poreikiai (buitinių, komunalinių paslaugų, apsipirkimo).
9. Tvarkoma rekreacinė bei laisvalaikio praleidimo infrastruktūra ne tik didins gyvenamųjų zonų patrauklumą, bet ir teigiamai įtakos visuomenės sveikatai, skatins gyventojus daugiau dėmesio skirti fizinio aktyvumo veikloms.
10. Gyventojų sveikata didžiajia dalimi priklauso nuo jų gyvensenos bei supančios aplinkos, todėl naujų gyvenamųjų teritorijų plėtra toliau nuo pramoninių zonų,

II etapas. Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita

pagrindinių kelių, mažins galimą taršos poveikį gyventojams. Galimo neigiamo ūkinės veiklos poveikio sveikatai eliminavimas bus užtikrinamas, kur privaloma, atliekant planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai procedūras.

11. Pastatų (sveikatos priežiūros įstaigų, mokyklų, gyvenamųjų namų ir pan.) renovavimas taupys jų išlaikymui reikalingas lėšas bei pagerins pedagogų darbo sąlygas.
12. Ilgalaikėje perspektyvoje bendrojo plano sprendinių įgyvendinimas turės teigiamą įtaką verslo aplinkos gerinimui Telšiuose, padės miestui pritraukti papildomų investicijų, plėsti bendradarbiavimą su Europos Sąjungos verslo subjektais.
13. 2007 – 2013 m. Ekonomikos augimo veiksmų programos lėšos sudarys sąlygas įmonėms diegti modernias, aplinką tausojančias technologijas, investuoti į mokslinius tyrimus, bandomųjų gaminių serijų kūrimą, žmoniškųjų išteklių kvalifikacijos kėlimą, o tai ilgalaikiu laikotarpiu didins jų konkurencingumą bei gerins eksporto galimybes.
14. Auganti vietos ekonomika didins gyventojų užimtumą ir gaunamas pajamas, augs perkamoji galia, o tai sudarys prielaidas plėstis mažmeninės prekybos įmonėms.
15. Augančios gyventojų pajamos leis jiems didesnę lėšų dalį skirti būsto atnaujinimui, gyvenimo kokybės gerinimui, paspartins daugiabučių namų modernizavimą.
16. Padaugėjęs žaliųjų plotų, didės biologinė įvairovė mieste. Taip pat žaliuosius plotus sujungus į vientisą sistemą, kur tai yra įmanoma, padidės želdynų atsparumas antropogeniniam poveikiui bei bendras ekologinis miesto stabilumas.
17. Bus galima atgaivinti ir pritaikyti lankymui reikšmingiausias Telšių miesto kultūros paveldo objektus.
18. Bus skatinama kultūrinio pažintinio turizmo plėtra.
19. Labiau integruosis kultūros ir gamtos paveldo apsauga.
20. Stiprės Telšių miesto architektūrinis savitumas.
21. Susisiekimo sistemos vystymas turės teigiamą poveikį Telšių miesto gamtinei aplinkai ir kraštovaizdžiui, kadangi mažės triukšmas, išmetamųjų dujų kiekis.
22. Galimas trumpalaikis nereikšmingas neigiamas poveikis infrastruktūros objektų statybos metu atliekant žemės kasimo ir kitus darbus (triukšmas, oro tarša, dulkėtumas, želdynų žalojimas).

7. Priemonės reikšmingoms neigiamoms pasekmėms aplinkai išvengti, sumažinti ar kompensuoti

Įvertinus galimą plano reikšmingą poveikį aplinkai, atskiriems urbanistinės aplinkos komponentams, galima daryti išvadą, kad rengiamų Bendrojo plano koncepcijos sprendinių įgyvendinimas lems daugiau teigiamų, negu neigiamų pasekmių.

Pagrindinės priemonės reikšmingoms neigiamoms Bendrojo plano urbanistinės aplinkos sprendinių įgyvendinimo pasekmėms išvengti yra:

- nekilnojamojo kultūros paveldo apsauga;
- esamos fizinės aplinkos tausojimas, pritaikymas dinamiškam poreikių kintamumui;
- oro kokybės gerinimas ir taršos, triukšmo mažinimas;
- gyvenamosios aplinkos, visuomeninių ir viešųjų miesto erdvių rekonstrukcija, modernizavimas;
- sodų bendrijų miesto teritorijose konversija;
- gamtinio miesto karkaso saugojimas, kūrimas.

Įgyvendinant bendrojo plano koncepciją bei siekiant išvengti galimų neigiamų pasekmių aplinkai, yra būtina:

- laikytis nacionalinėse ir Europos Sąjungos darnaus vystymosi, pramonės plėtros, švietimo, kultūros, aplinkos apsaugos ir kitose strategijose įtvirtintų tikslų siekimo, ypač susijusių su aplinkosauga;
- vykdant visuomeninių pastatų rekonstrukcijos darbus, naudoti nekenksmingas aplinkai darbų atlikimo technologijas ir medžiagas;
- laikantis numatytos darnios miesto plėtros, gyvenamąsias zonas vystyti miesto bendrajame plane numatytose teritorijose, pasižyminčiose aukšta gyvenimo kokybe;
- naujai vystomose gyvenamosiose zonose įrengti reikalingas inžinerines komunikacijas bei jas pajungti prie miesto sistemų;
- vykdyti piliečių ekologinį sąmoningumą skatinančias kampanijas;
- kuriantis naujoms įmonėms, planuojant būsimas veiklas ar vykdant naujas statybas, kur reikalaujama, turi būti atliekamos Lietuvos Respublikos Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai bei visuomenės sveikatai vertinimo procedūros;
- skatinti įmones diegti aplinkosaugines priemones, laikytis gamtos apsaugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų;
- pritaikant miesto viešąsias erdves, turizmo objektus visuomenės poreikiams, sutvarkyti bei įrengti reikalingą infrastruktūrą.

II etapas. Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita

- konkretizuojant Telšių miesto teritorijos bendrojo plano sprendinius vadovautis aprobuota koncepcija ir nekeisti joje numatytų teritorijos naudojimo funkcinių prioritetų;
- rengiant Telšių miesto teritorijos specialiuosius ir detaliuosius planus vadovautis bendrojo plano sprendiniais;
- kultūrinės vertės požymiais pasižyminčių, tačiau apsaugos statuso neturinčių objektų tvarkymo projektus rengti siekiant šių požymių išsaugojimo ir stiprinimo;
- skatinti saugomų kultūros paveldo objektų savininkus sudaryti apsaugos sutartis konkrečioms kultūrinės vertės išsaugojimo priemonėms nustatyti.

Bendrojo plano koncepcijos poveikis aplinkai nemaža dalimi priklausys nuo to, kaip tinkamai yra laikomasi funkcinio teritorijos suskirstymo bei pačių sprendinių įgyvendinamumo. Apibendrinant tikėtiną bendrojo plano sprendinių reikšmingą poveikį aplinkai ar atskiriems jos komponentams, galima daryti išvadą, kad koordinuota naujų gyvenamųjų zonų, pramonės įmonių teritorijų plėtra, rengiami sprendiniai turės labiau teigiamą aplinkosauginį poveikį nei neigiamą. Laikantis bendrajame plane numatytų plėtros krypčių, įvairias sritis reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų, bendra aplinkosauginė situacija Telšių mieste turėtų pagerėti.

Telšių miesto Bendrojo plano susisiektimo sistemos sprendinių įgyvendinimo pasekmes sumažinti arba jų išvengti galima taikant naujus gatvių statybos būdus ir technologijas, griežtai laikantis Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytų su aplinkosauga susijusių reikalavimų ir procesų. Inžinerinės infrastruktūros ir susisiektimo plėtros neigiamas poveikis yra trumpalaikis ir gali būti dar labiau sumažintas tokiomis priemonėmis:

- geriausių prieinamų technologijų taikymas, diegiant naujus infrastruktūros objektus ar atliekant esamų objektų modernizavimą;
- laikantis Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytų su aplinkosauga susijusių reikalavimų ir procedūrų – sanitarinių apsaugos zonų nustatymo reikalavimų ir tvarkymo režimų, planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūrų, specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų, stebėsenos (monitoringo) taisyklių ir pan.;
- teritorijas planuojamiems infrastruktūros objektams, kurie numatyti netoli saugotinių teritorijų, parinkti žemesnio lygmens planavimo metu tikslesniu masteliu.

Šiomis siūlomomis priemonėmis bei siekiama išvengti, sumažinti ar kompensuoti reikšmingų neigiamų pasekmių poveikį aplinkai.

8. Telšių miesto BP koncepcijos alternatyvos

Svarbiausias Telšių miesto struktūros kompozicinis elementas yra Masčio ežeras. Ežero konfigūracija ir apylinkių kraštovaizdis sąlygojo ir miesto plėtros kryptis. Analizuojant esamą Telšių miesto kompozicinę struktūrą, galima būtų išskirti kelis lokalinius gyvenamuosius rajonus. Pirmasis, dislokuotas Masčio ežero šiaurinėje pakrantėje. Jis apima miesto centrą ir aplinkui išsidėsčiusius gyvenamuosius kvartalus. Tai miesto branduolys, iš kurio atsišakoja keturios pagrindinės miesto gatvės – Luokės, Muziejaus, Plungės ir Sedos, kurios yra ir miesto urbanistinės struktūros pagrindinės kompozicinės ašys. Ant šių ašių išsidėstę kiti lokaliniai rajonai. Kitas lokalinis rajonas, išsidėstęs ežero rytinėje pakrantėje. Čia sukonzentruoti didieji prekybos centrai ir apie juos vyraujantis daugiabučių gyvenamųjų namų užstatymas. Vakarinėje ežero pakrantėje išsidėstęs trečiasis lokalinis rajonas, dar vadinamas Naujamiesčiu. Tai vienbučių gyvenamųjų namų rajonas, neturintis aiškiai išreikšto aptarnavimo centro. Išskirtini priemiestinės zonos lokaliniai gyvenamieji rajonai. Tai du didesni – Ryškėnų ir Degaičių gyvenvietės bei du mažesni – Džiuginėnų ir Rainių gyvenvietės. Šios gyvenvietės taip pat neturi aiškiai išreikštų aptarnavimo centrų. Atskiru lokaliniu rajonu išskirtina sodų bendrijų koncentracijos vieta, kaip potenciali gyvenamosios teritorijos plėtros zona. Telšių miesto pramonės rajonas dislokuotas šiaurinėje miesto dalyje, tarp kelio Šiauliai-Palanga ir geležinkelio. Šį rajoną su miesto centru jungia Sedos gatvė. Visą šią urbanistinę struktūrą iš vakarų pusės gaubia miškų masyvai.

Ieškant Telšių miesto plėtros alternatyvų, laikomasi to paties lokalinių rajonų kompozicijos principo. Rengiant miesto augimo koncepciją, priemiestinės zonos nagrinėjamos šiais tarpusavyje glaudžiai susijusiais aspektais:

- naujai kuriamo lokalinio gyvenamojo rajono galima dislokacijos vieta;
- esamų lokalinių gyvenamųjų rajonų išvystymas;
- pramonės rajono plėtros kryptys;
- želdynų plėtros galimybės.

Telšių miesto teritorijai siūlomos dvi vystymo alternatyvos:

- 1) ekonominės plėtros alternatyva;
- 2) darnios įvairiapusiškos plėtros alternatyva;

Toliau nagrinėjamos šios dvi pagrindinės Telšių miesto bendrojo plano koncepcijos alternatyvos. Įvertinus esamos padėties analizės išvadas, galiojančio generalinio plano (iki 2010 m.) sprendinių tęstinumo būtinybę, kitas bendrojo plano koncepcijos ištakas, pasaulinę praktiką matyti, kad darnioji plėtra reikalauja ypač geros plėtros vadybos ir didesnių negu įprasta

finansinių išteklių. Pagal pasirinktą metodiką suformuoti du didžiausius struktūrinius skirtumus turintys plėtros variantai.

Pirmoji alternatyva - **ekonominės plėtros alternatyva**. Ši alternatyva numato, kad ekonominis miesto klestėjimas bus pagrindas vystyti švietimo, sveikatos ir socialinės apsaugos, globos ir rūpybos, kultūros įstaigų veiklai, techninei bei susisiekimo infrastruktūrai. Įgyvendinant šią alternatyvą, pramonės įmonės būtų koncentruojamos šiaurinėje miesto dalyje, išplečiant esamą pramoninę teritoriją. Pramonės rajono plėtra rytų kryptimi apribota esamo apvažiavimo kelio ir Degaičių gyvenvietės, todėl šia kryptimi jo vystymas yra neįmanomas. Vystymas vakarų kryptimi yra apribotas gamtinio karkaso, o vystant šiaurės kryptimi, komplikuojami transporto judėjimo srautai, nes tektų kirsti magistralinį kelią. Įgyvendinant ekonominės plėtros alternatyvą, pagrindinis dėmesys būtų skiriamas sukurti palankias sąlygas verslui ir investicijoms, didinti rajono ekonominį potencialą, kurti naujas darbo vietas. Tokiu atveju socialinės infrastruktūros plėtrai gali būti skiriama nepakankamai dėmesio, o vykstanti orientacija tik į verslo ir pramonės plėtrą gali neigiamai paveikti gyvenimo kokybę mieste.

Bendrojo plano rengėjų siūloma priimti antroji alternatyva t.y. **darnios įvairiapusiškos plėtros alternatyva**. Ši alternatyva turi užtikrinti darnią miesto plėtrą bei socialinių paslaugų kokybę ir prieinamumą. Darnaus vystymosi koncepcijos pagrindą sudaro 3 lygiaverčiai komponentai – aplinkosauga, ekonominis ir socialinis vystymasis. Darnus vystymasis suprantamas kaip kompromisas tarp aplinkosauginių, ekonominių ir socialinių visuomenės tikslų, sudarantis galimybes pasiekti visuotinę gerovę dabartinei ir ateinančioms kartoms, neperžengiant leistinų poveikio aplinkai ribų. Siekiama įvairiapusės plėtros, randant balansą tarp ekonominių, socialinių, ekologinių ir kitų visuomenės poreikių. Pagrindinis dėmesys būtų skiriamas:

- palankių sąlygų verslui ir investicijoms sukūrimui, rajono ekonominio potencialo didinimui, naujų darbo vietų kūrimui;
- miesto bendrojo naudojimo erdvių, gamtinių, poilsio ir rekreacijos objektų vystymui;
- socialinės infrastruktūros plėtrai, paslaugų prieinamumo didinimui mieste.

Pasirinkus šią alternatyvą esama Telšių miesto želdynų sistema yra papildoma naujais želdinių plotais, o senieji želdynai turi būti gerinami kokybine prasme, užtikrinamas miesto ekologinis stabilumas ir gamtinio karkaso vientisumas miesto ir kaimo erdvėje.

Darniosios įvairiapusiškos plėtros alternatyva numato derinti verslo, socialinės infrastruktūros plėtros ir gyvenimo kokybės gerinimo aspektus. Apibendrinant būtina pažymėti, kad visais atvejais turi būti išlaikomas kompromisas tarp ekonominių, aplinkosauginių bei visuomeninių motyvų. Laikantis bendrajame plane numatytų funkcinių teritorijų vystymo

II etapas. Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita

prioritetų, kur privaloma, atliekant ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo procedūras, bus užtikrinama darni miesto plėtra bei aukšta gyvenimo kokybė.

9. Vertinimo problemos

Pagrindinės problemos, su kuriomis susidurta, atliekant šį vertinimą:

1. Projektų vertinimą reglamentuojančiuose dokumentuose nepakankamai aiškiai yra apibrėžtos esminės sąvokos „strateginis sprendinių pasekmių vertinimas“, „poveikio aplinkai vertinimas“, „sprendinių poveikio plėtros darnai vertinimas“. Dėl to pasekmių vertinimas yra didele dalimi interpretacijos dalykas. Tas sąvokų neapibrėžtumas atsispindi „Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos aprašo“ (LR Vyriausybės nutarimas Nr.967, 2004.08.18.) priede pateikiamoje „Privalomoje strateginio pasekmių aplinkai ataskaitos sudėtyje“. „Sudėtyje“ pradžioje prašoma pateikti aplinkos būklės aprašymą, išvardinti aplinkos problemas, bet šeštajame punkte paaiškėja, kad nagrinėjamų pasekmių laukas turi gerokai peržengti poveikio aplinkai analizę. Susidaro įspūdis, kad tai yra minėto esminių sąvokų neapibrėžtumo rezultatas. Darosi nebeaišku: ar poveikio aplinkai analizė laikoma tuo pačiu dalyku kaip poveikio darnai analizė, ar poveikio darnai analizė laikoma poveikio aplinkai dalimi (beje, turėtų būti, tikriausiai, atvirkščiai), ar tai tiesiog klaida ir, atliekant poveikio aplinkai analizę reikalaujama analizės to, kas aplinkai nepriklauso. Dėl visų šių aplinkybių analizę atliekantis specialistas niekada negali būti tikras, kad jis atlieka „tą“ vertinimą, jis priverstas būgštauti dėl to, kad gali kilti ilgai nesibaigiančios diskusijos apie tai, ar atliktasis vertinimas yra „tas“ ar „ne tas“.

2. Norint vertinti poveikį aplinkai, reikalinga turėti ne vienerių metų duomenis. Kadangi Lietuvoje nėra bendrojo planavimo lygmens dokumentams sukurta poveikio aplinkai stebėsenos sistemos duomenų bazė ir jos samprata, tai rengiant bendrąjį planą galima tik ateičiai apibrėžti indikatorius, pagal kuriuos galima bus vertinti aplinkos pokyčius. Tačiau apie tuos pokyčius kompetentingai bus galima spręsti, tikriausiai, tik po 10 metų, rengiant kitą bendrąjį planą. Praktiškai sprendinių pasekmių analizavimas plano rengimo eigoje yra beveik neįmanomas, nes įvairiuose šaltiniuose surandami duomenys gali būti (ir dažniausiai būna) skirtingi.

3. Dar viena vertinimo problema yra susijusi su kol kas sunkiai numatomu galimu pramonės plėtros poveikiu aplinkai. Verslo plėtrai yra išskirtos teritorijos, jose bus skatinama į miestą pritraukti aukštą pridėtinę vertę, modernias ir šiuolaikiškas technologijas naudojančias įmones, diegiančias aplinkosaugines priemones. Tačiau naujų įmonių kūrimasis priklauso nuo įvairių faktorių (pvz., kvalifikuotos darbo jėgos pakankamumo, gamybos žaliavų pasiūla ar galimybės jas atsigabenti), todėl šiuo metu tiksliai pasakyti, kiek ir kokių bendrovių įsikurs Telšiuose ir koks bus galimas poveikis aplinkai ir visuomenei, kol kas nėra įmanoma.

4. Vertinimo sunkumus sudaro patikimų duomenų apie gamtinę aplinką trūkumas, dėl neatliekamų nuolatinių tyrimų ypač sunku vertinti aplinkos ekologinę kokybę ir galimą plano poveikį jos pokyčiams. Sudėtinga nustatyti reikšmingai paveiktas teritorijas, nesant tam nustatytų konkrečių kriterijų, reikšmingai paveiktos teritorijos nustatomos santykinai. Taip pat nepilni ir nepakankamai atnaujinti kultūros paveldo objektų apskaitos duomenys. Nekišnojamojo kultūros vertybių registro duomenų neatitikimas paveldo objektų teritorijų ribų planams, pvz. Telšių senamiesčio U32. Pagal teritorijos ribų planą teritorijos plotas 50,00 ha, vizualinės apsaugos zonos plotas 127,90 ha; pagal NKV registrą, teritorijos plotas 50,00 ha, apsaugos zona – 0 ha, vizualinės apsaugos zona – 0 ha. Taigi, sviri miesto teritorijos dalis tampa įvairių interpretacijų objektu.

5. Problema, su kuria buvo susidurta tiek atliekant strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitą, tiek rengiant esamosios būklės analizę, yra duomenų apie esamus inžinerinės infrastruktūros objektus, taip pat grafinės medžiagos, trūkumas. Be to, surinktos informacijos atnaujinimas yra neoperatyvus.

Išskirtos ir pateiktos vertinimo problemos esminės įtakos ataskaitos rengimui neturėjo.

10. Numatytų taikyti stebėsenos (monitoringo) priemonių aprašymas

Patvirtinus Telšių miesto teritorijos bendrąjį planą, jo įgyvendinimo metu bus atliekamas dokumente numatytų tikslų ir priemonių įgyvendinimo monitoringas (vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymu), t.y. po tam tikro laikotarpio (arba periodiškai) stebima, ar tinkamai įgyvendinami planavimo dokumente numatyti sprendiniai, ar rengiant planą buvo tinkamai integruoti aplinkos apsaugos klausimai ir ar planavimo dokumento įgyvendinimas padeda siekti jame numatytų aplinkos apsaugos tikslų, tiriami aplinkos apsaugos ir darnaus vystymosi aspektų (tikslų) pokyčiai, nuolat kaupiama ir analizuojama informacija, prognozuojami galimi pasikeitimai ir jų įtaka perspektyviniams procesams.

Bendrojo plano įgyvendinimo stebėseną turėtų apimti kasmetinės statistinės informacijos surinkimą, kaupimą bei analizę apie šias sritis:

Demografiniai rodikliai:

- 1) miesto gyventojų skaičiaus, gimstamumo ir mirtingumo, natūralaus gyventojų prieaugio kitimo tendencijos;
- 2) migracijos mastai, jos priežastys bei pasekmės;
- 3) gyventojų užimtumo rodikliai, užimtumas pagal atskiras ekonominės veiklos sritis;
- 4) nedarbo lygio tendencijos, bedarbių įdarbinimas, vykdomų perkvalifikavimo ar kvalifikacijos programų efektyvumas;
- 5) gyventojų išsilavinimo rodikliai, jų atitikimas darbo rinkai.

Ekonominiai rodikliai:

- 1) naujai įsikūrusių įmonių skaičius, tame tarpe naudojančių vidutiniškai aukštas ir aukštas technologijas;
- 2) tiesioginių užsienio ir materialinių investicijų skaičiaus, jų pasiskirstymas pagal ekonomines veiklas;
- 3) įmonių skiriamos lėšos aplinkosauginėms priemonėms diegti;
- 4) įmonių, įsidiegusių aplinkos kokybės vadybos sistemas, skaičius;
- 5) įmonių, gavusių ES paramą veiklai modernizuoti, darbuotojų mokymams, aplinkosauginiams projektams, moksliniams tyrimams ir pan. skaičius;
- 6) gyventojų pajamų kitimo tendencijos, pagrindiniai asmenų pajamų šaltiniai;
- 7) darbo rinkos rodikliai: nedarbo lygis, bedarbių įdarbinimas, paklausiausios specialybės, prognozuojamas laisvų darbo vietų skaičius ir t. t.;
- 8) persikvalifikavimo programose dalyvaujančių gyventojų skaičius;

- 9) prekybos, apgyvendinimo ir maitinimo įstaigų skaičius;
- 10) statybos apimtys mieste: išduotų statybos leidimų skaičius pagal atskirus objektus (gyvenamieji namai, pramonės objektai, inžineriniai statiniai);
- 11) turistų skaičius mieste, jų apsistojimo trukmė, išleidžiamos pajamos.

Socialiniai rodikliai:

- 1) mokinių skaičiaus kitimas miesto mokyklose, mokymosi rezultatai bei pasiekimai, įstojusiu į aukštąsias / kolegijas / profesines mokyklas procentas;
- 2) neformalaus ugdymo veiklų bei juose dalyvaujančių mokinių skaičius;
- 3) pedagogų poreikis miesto mokyklose;
- 4) pedagogų išsilavinimo bei kvalifikacijos rodikliai;
- 5) mokyklų atitikimas higienos normų reikalavimams, mokymo priemonių pakankamumas;
- 6) gyventojų sergamumo rodikliai, apsilankymų poliklinikose skaičius, vidutinė gulėjimo ligoninėje trukmė;
- 7) psichikos, alkoholizmo, narkomanijos ir kitomis priklausomybės ligomis sergančių gyventojų skaičius;
- 8) socialinių pašalpų gavėjų, jiems suteikiamų paslaugų skaičius, išmokų suma;
- 9) kultūros renginių, meno kolektyvų, juose dalyvaujančių Telšių miesto gyventojų skaičius;
- 10) sportuojančių gyventojų, sporto klubų, juos lankančių, kultivuojamų sporto šakų, vykstančių varžybų skaičius, miesto sportininkų pasiekimai;
- 11) kriminogeninė situacija mieste, nusikalstamumo tendencijos, nusikaltimų išaiškinimo rodiklis, vykdomų prevencijos programų skaičius;
- 12) modernizuotų mokyklų, sveikatos priežiūros įstaigų, kultūros centrų, bibliotekų, kitų visuomeninių pastatų skaičius;
- 13) modernizuotų daugiabučių gyvenamųjų namų skaičius.

Siekiant vykdyti kokybišką bendrojo plano socialinės – ekonominės dalies sprendinių įgyvendinimo stebėseną, būtina tinkamai organizuoti statistinių duomenų rinkimą ir kaupimą. Rengiant plano sprendiniuose numatytus socialinės – ekonominės sritys investicijų, techninius ir darbo projektus, galinčius turėti neigiamų pasekmių aplinkai, būtina atlikti poveikio aplinkai vertinimą ir parengti priemonių planus neigiamo poveikio mažinimui.

Bendrojo plano kultūros paveldo apsaugos sprendinių įgyvendinimo stebėseną (monitoringas) turėtų būti vykdoma pagal periodiškumo ir detalumo reikalavimus, nustatomus pagal paveldo objektų tipologiją, jų fizinę būklę, teisinę priklausomybę. Stebėsenos rezultatai,

t.y. stebėjimo ir fiksavimo duomenys, vertingąsias savybes naikinančių ar žalojančių poveikių vertinimas, apibendrinimas ir prognozavimas, turėtų būti teikiami už kultūros paveldo vertybių apsaugą ir teritorijų planavimą atsakingoms institucijoms.

Telšių miesto teritorijos bendrojo plano koncepcinių inžinerinės infrastruktūros sprendinių įgyvendinimo pasekmių aplinkai stebėsenos rodikliai:

- 1) vandens sunaudojimas, tūkst.m³/m;
- 2) nuotekų (bendras ir išvalytų iki normatyvų) išleidimas į aplinką, tūkst.m³/m;
- 3) nuotekų tvarkymo sistemomis besinaudojančių abonentų (gyventojų), %;
- 4) gyventojų, besinaudojančių centralizuotomis geriamojo vandens sistemomis, %;
- 5) paviršinio vandens monitoringo stočių, kuriose vandens kokybė atitinka gerą vandenų būklę, % nuo bendro matavimo vietų skaičiaus pagal BDS7 ir bendrąjį azotą (Nb);
- 6) geros ekologinės būklės vandens telkinių skaičiaus pokytis, vnt.;
- 7) teršalų išmetimas į aplinkos orą iš stacionarių šaltinių, pokytis t/m.;
- 8) buitės ir komunalinių atliekų surinkimas ir tvarkymas, t/m.;
- 9) rekultivuota uždarytų sąvartynų, vnt. (ha).

Atliekant sprendimų įgyvendinimo stebėseną, turi būti skatinamas duomenų apie besikeičiančią būklę rinkimas ir kaupimas, nes tai padėtų ateityje išvengti duomenų trūkumo problemos, su kuria buvo susidurta rengiant Telšių miesto bendrąjį planą.

11. Informacijos santrauka

Telšių bendrojo plano koncepcijos strateginių pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita parengta, prisilaikant privalomos strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaitos sudėties, nurodytos Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintame „Planų ir programų strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tvarkos apraše“ (LR Vyriausybės nutarimas Nr.967, 2004.08.18.). Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo tikslas yra, remiantis strateginio pasekmių aplinkai vertinimo apimties nustatymo dokumentu, įvertinti galimas reikšmingas teigiamas bei neigiamas pasekmes, kurios gali įvykti įgyvendinus Telšių miesto teritorijos bendrojo plano koncepciją.

Ataskaitoje aprašomi bendrojo plano tikslai ir uždaviniai, sąsajos su kitais planais ir programomis, apibūdinama esama miesto aplinkos būklė, teritorijos, kurios gali būti reikšmingai paveiktos taip pat aplinkos strategijos prioritetingos kryptys, kurios yra aktualios sprendžiant aplinkos apsaugos problemas, pateikiami deklaruoti nacionaliniuose ir tarptautiniuose dokumentuose aplinkos apsaugos tikslai.

Telšių miesto teritorijos vystymui pateikiamos dvi alternatyvos, iš kurių siūlytina darniosios įvairiapusiškos plėtros alternatyva, numatanti užtikrinti darnią miesto plėtrą bei socialinių paslaugų kokybę ir prieinamumą. Darnaus vystymosi alternatyvos pagrindą sudaro 3 lygiaverčiai komponentai – aplinkosauga, ekonominis ir socialinis vystymasis, o pagrindinis dėmesys būtų skiriamas:

- miesto ekonominiam potencialo stiprinimui, palankių sąlygų verslui ir investicijoms sukūrimui, naujų darbo vietų kūrimui, gyventojų pajamų didinimui;
- miesto bendrojo naudojimo erdvių, gamtinių, poilsio ir rekreacijos objektų vystymui;
- patrauklių gyventi naujų gyvenamųjų zonų suformavimui, gyvenimo kokybės Telšių mieste didinimui;
- socialinės infrastruktūros plėtrai, paslaugų kokybės ir prieinamumo didinimui miesto gyventojams.

Ši alternatyva yra visapusiškai darnios plėtros alternatyva, pagal ją želdynų sistema bus papildoma naujais želdinių plotais, o senieji želdynai turi būti gerinami kokybine prasme. Aplink Masčio ežerą bus suformuotas ištisinis želdynų žiedas, į bendrą želdynų sistemą įjungiantis ir Durbinio slėnio želdinius. Piečiau Masčio ežero numatoma žaliųjų plotų plėtra. Į rytus nuo dabartinės Telšių miesto teritorijos šiauriau Rainių gyvenvietės bus įveistas naujas žalioji plotas. Darnios įvairiapusiškos plėtros alternatyva garantuotą transporto infrastruktūros vystymą palaipsniui, nustatytą prioritetų tvarka, įgyvendinant bendrojo plano sprendinius. Telšių gatvių tinklo tobulinimas numatytas atsižvelgiant į miesto teritorijos esamą ir planuojamą urbanistinę

II etapas. Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita

struktūrą. Ši alternatyva užtikrins įvairiapusę miesto plėtrą bandant suderinti kuo daugiau įvairių plėtrą lemiančių faktorių ir vystyti miesto struktūrą pagal darniosios plėtros principus: užtikrinti gerą būtiniausių paslaugų prieinamumą, aukštą gyvenamosios aplinkos kokybę, darbo vietų pasiekiamumą, viešųjų ir poilsio erdvių prieinamumą gyventojams.

Rengiant ataskaitą buvo susidurta su įvairiais vertinimo sunkumais, tačiau šios problemos neturi ženklios įtakos atlikto poveikio aplinkai vertinimo kokybei ir rezultatams.

Patvirtinus Telšių miesto teritorijos bendrąjį planą, jo įgyvendinimo metu bus atliekamas dokumente numatytų tikslų ir priemonių įgyvendinimo monitoringas (vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymu), t.y. po tam tikro laikotarpio (arba periodiškai) stebima ar tinkamai įgyvendinami planavimo dokumente numatyti sprendiniai, ar rengiant planą buvo tinkamai integruoti aplinkos apsaugos klausimai ir ar planavimo dokumento įgyvendinimas padeda siekti jame numatytų aplinkos apsaugos tikslų, tiriami aplinkos apsaugos ir darnaus vystymosi aspektų (tikslų) pokyčiai, nuolat kaupiama ir analizuojama informacija, prognozuojami galimi pasikeitimai ir jų įtaka perspektyviniams procesams.

PRIEDAS „Suvestinis plano įgyvendinimo pasekmių reikšmingumo aplinkai vertinimas“

Žemiau pateikiamas Telšių miesto teritorijos bendrojo plano koncepcijos įgyvendinimo tikėtinos reikšmingos trumpalaikės, ilgalaikės teigiamos ir neigiamos pasekmės aplinkai, biologinei įvairovei, visuomenei ir jos sveikatai, gyvūnijai, augalijai, dirvožemiui, vandeniui, orui, klimatui, materialiajam turtui, kultūros paveldui, kraštovaizdžiui. Pasekmių vertinimui priimti tokie žymėjimai:

- + tikėtinos reikšmingos teigiamos pasekmės,
- tikėtinos reikšmingos neigiamos pasekmės,
- +/- tikėtinos tiek teigiamos tiek neigiamos pasekmės,
- 0 nenumatoma reikšmingų pasekmių,
- ? nepakanka informacijos.

Suvestinio Telšių miesto bendrojo plano koncepcijų įgyvendinimo pasekmių reikšmingumo aplinkai vertinimo lentelė

Koncepcijos galimos alternatyvos	Reikšmingų poveikių charakteristika	Galimos reikšmingos pasekmės aplinkos komponentams								Alternatyvos vertinimo komentaras. Alternatyvos pasirinkimo komentaras
		Bioįvairovei ir ekotinklui	Gamtiniam karkasui ir kraštovaizdžiui	Kultūros paveldui	Žmonėms ir jų sveikatingumui	Vandeniui ir dirvožemiui	Orui	Klimatui	Materialiniam turtui	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
URBANISTINĖ PLĖTRA										
Darnios įvairiapusiškos plėtros alternatyva	Trumpalaikis	+/-	+/-	+	+	+/-	+	0	+/-	Ši alternatyva pasirenkama ir siūloma Telšių miesto BP koncepcijai kaip tęstinė ankstesnių Telšių miesto generalinių planų sprendinių saikingos ir nuoseklios urbanizacijos alternatyva
	Vidutinio laikotarpio	+/-	+/-	+	+	+/-	+/-	0	+	
	Ilgalaikis	+	+	+	+	+/-	0	0	+	
	Sinergetinis	+	+	+	+	+/-	+	0	+	
	Kaupiamasis	+	+	+	+	+/-	+	+	+	
Ekonominės plėtros alternatyva	Trumpalaikis	0	0	0	0	+/-	+/-	0	+/-	Šioje alternatyvoje teigiama, kad ekonomikos kilimas – pagrindas vystyti švietimo, sveikatos ir socialinės apsaugos, globos ir rūpybos, kultūros įstaigų veiklai, techninei infrastruktūrai. Gali būti sudarytos prielaidos kultūros paveldo atgaivinimui, tačiau didėtų grėsmė jo autentiškumui.
	Vidutinio laikotarpio	0	+/-	0	+/-	0	-	-	+/-	
	Ilgalaikis	0	-	+/-	+/-	0	-	-	+	
	Sinergetinis	0	-	+/-	+/-	0	-	-	+	
	Kaupiamasis	0	-	+/-	+/-	0	-	-	+	

TELŠIŲ MIESTO TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

II etapas. Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita

SOCIALINĖ – EKONOMINĖ APLINKA

Darnios įvairiapusiškos plėtros alternatyva	Trumpalaikis	0	0	+/-	+/-	0	0	0	+/-	<p>Alternatyva skirta užtikrinti darnią miesto plėtrą bei socialinių paslaugų kokybę ir prieinamumą. Darnaus vystymosi koncepcijos pagrindą sudaro 3 lygiaverčiai komponentai – aplinkosauga, ekonominis ir socialinis vystymasis.</p> <p>Siūloma įgyvendinti šią alternatyvą, nes ji užtikrins darnią miesto plėtrą, socialinės – ekonominės būklės gerėjimą, nesukeldama galimų neigiamų pasekmių aplinkos komponentams.</p>
	Vidutinio laikotarpio	0	0	+/-	+/-	0	0	0	+/-	
	Ilgalaikis	0	+	+	+	+/-	+/-	0	+	
	Sinergetinis	0	+	+	+	+/-	+/-	0	+	
	Kaupiamasis	0	+	+	+	+/-	+/-	0	+	
Ekonominės plėtros alternatyva	Trumpalaikis	0	0	+/-	+/-	0	0	0	+/-	<p>Alternatyva pagrindinį dėmesį numato skirti ekonominės būklės gerinimui ir verslo plėtrai Telšių mieste. Alternatyva numato, kad ekonominis miesto klestėjimas bus pagrindas vystyti švietimo, sveikatos ir socialinės apsaugos, globos ir rūpybos, kultūros įstaigų veiklai, techninei bei susisiekimo infrastruktūrai. Alternatyva nesiūloma kaip pagrindinė Telšių miestui.</p>
	Vidutinio laikotarpio	0	0	+/-	+/-	0	0	0	+/-	
	Ilgalaikis	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	0	+/-	
	Sinergetinis	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	0	+/-	
	Kaupiamasis	0	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-	0	+/-	

TELŠIŲ MIESTO TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

II etapas. Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita

ŽELDYNŲ SISTEMA

Darnios įvairiapusiškos plėtros alternatyva	Trumpalaikis	+	-	0	+	-	+	+	0	Pasirenkama šita Telšių miesto bendrojo plano alternatyva, kaip galinti užtikrinti pilnavertę gamtinio kraštovaizdžio apsaugą miestiškame kraštovaizdyje, žaliųjų plotų sistemos išbaigtumą ir lengvą rekreacinių plotų pasiekiamumą miestiečiams.
	Vidutinio laikotarpio	+	+	0	+	+	+	+	0	
	Ilgalaikis	+	+	0	+	+	+	+	0	
	Sinergetinis	+	+	0	+	0	+	+	0	
	Kaupiamasis	+	+	0	+	+	0	0	0	
Ekonominės plėtros alternatyva	Trumpalaikis	+	+	0	+	0	+	+	0	Ši Telšių miesto alternatyva, nepagėji užtikrinti visų gyventojų gyvenamosios aplinkos kokybės ir lengvo žaliųjų rekreacinių plotų pasiekiamumo, todėl ji yra nepasirenkama.
	Vidutinio laikotarpio	+	0	0	+	0	+	+	0	
	Ilgalaikis	0	0	0	0	0	+	+	0	
	Sinergetinis	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Kaupiamasis	0	0	0	0	0	0	0	0	

TELŠIŲ MIESTO TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

II etapas. Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita

SUSISIEKIMO SISTEMA

Darnios įvairiapusiškos plėtros alternatyva	Trumpalaikis	+	0	+	+	+	+	0	0	Viešasis transportas atlikdamas socialinę funkciją konkurenciją lengvajam automobiliui. Sudarius tinkamą alternatyvą lengvajam automobiliui, gyventojams persėdus į mažiau taršias viešojo transporto priemones sumažės oro tarša, padidės jų fizinis judrumas, o tuo pačiu tai turės teigiamos įtakos gyventojų sveikatai. Užtikrins visapusiškos miesto ekonominės, ekologinės, bei socialinės plėtrą. Įvertinus visus komponentus ši alternatyva siūloma kaip pagrindinė Telšių miestui.
	Vidutinio laikotarpio	+	0	+	+	+	+	0	+	
	Ilgalaikis	+	0	+	+	+	+	0	+	
	Sinergetinis	+	0	+	+	+	+	0	+	
	Kaupiamasis	0	0	0	+	0	0	0	0	
Ekonominės plėtros alternatyva	Trumpalaikis	0	0	+/-	0	0	+/-	+/-	-	Įgyvendinus alternatyvą pavyks išlaikyti Telšių miesto gatvių transporto infrastruktūros kokybinį lygmenį nemažės tarša ir laiko sąnaudos, tačiau pritrauks privačių investicijų, plėsis paslaugų ir aptarnavimo sektoriai. Alternatyva nesiūloma kaip pagrindinė Telšių miestui.
	Vidutinio laikotarpio	0	0	+/-	0	0	+/-	+/-	+	
	Ilgalaikis	+	0	-	-	-	-	-	+	
	Sinergetinis	-	-	-	0	0	-	-	+	
	Kaupiamasis	-	-	-	0	0	-	-	0	

TELŠIŲ MIESTO TERITORIJOS BENDRASIS PLANAS

II etapas. Strateginio pasekmių aplinkai vertinimo ataskaita

INŽINERINĖ INFRASTRUKTŪRA

Darnios įvairiapusiškos plėtros alternatyva	Trumpalaikis	0	0	0	0	0	0	0	0	Darnios įvairiapusiškos plėtros alternatyva sudaro šiek tiek palankesnes sąlygas infrastruktūros plėtrai, nei ekonominės plėtros alternatyva. Pirmosios alternatyvos atveju planuojami inžineriniai tinklai būtų išdėstyti kompaktiškiau.
	Vidutinio laikotarpio	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Ilgalaikis	0	0	0	+	+	+	+	0	
	Sinergetinis	0	0	0	+	+	+	+	0	
	Kaupiamasis	0	0	0	+	+	+	+	0	
Ekonominės plėtros alternatyva	Trumpalaikis	0	0	0	0	0	0	0	0	Ekonominės plėtros alternatyvos atveju infrastruktūros objektų statybos metu galimas trumpalaikis nereikšmingas neigiamas poveikis gamtinei aplinkai, kultūros paveldo objektams ir kraštovaizdžiui.
	Vidutinio laikotarpio	0	0	0	0	0	0	0	0	
	Ilgalaikis	0	0	0	+	+	+	+	0	
	Sinergetinis	0	0	0	+	+	+	+	0	
	Kaupiamasis	0	0	0	+	+	+	+	0	